

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes runa Brīvprātīgo sveikšanā ANO 2001.-Brīvprātīgo gadā - Vēstures un Kuģniecības muzejā, 2001.gada 5.decembrī

Jūsu ekselence, dāmas un kungi!

Man ir prieks būt klāt šajā pasākumā un pārstāvēt Latviju valstiskā līmenī šajā ANO brīvprātīgo dienā, kad mēs esam domās vienoti ar visiem tiem ļaudīm plašajā pasaulē, kas veic līdzīgu darbu tam, ko jūs darāt, kurus visus vieno līdzīgi ideāli, līdzīga vēlme paveikt kaut ko vairāk nekā to, kas Jūsu dzīvei ir absolūti nepieciešams, paveikt vairāk nekā to, par ko jūs pēc savas amata prasmes vai profesijas tiekat atalgoti.

Strādāt kā brīvprātīgajam nozīmē ziedot no sevis, sava laika, tātad – no savas dzīves. Sponsorēt ir iespējams bagātiem cilvēkiem bez liekām sāpēm, jo viņiem ir pietiekami daudz naudas pārpalikuma – tas ir jauks žests, par kuru varam priecāties, bet tas no dāvinātāja ne vienmēr tik ļoti daudz prasa. Brīvprātīga iesaistīšanās kādā pasākumā prasa kaut ko unikālu un neaizvietojamu – daļu no paša dzīves. Tā ir daļa no dzīves, ko kāds varbūt būtu nolēmis citādi izmantot, piemēram, lai pelnītu sev lielāku iztiku un naudu, vai izkoptu savas profesionālās prasmes un kļūtu slavenāks.

Brīvprātīgais ir cita rakstura cilvēks. Viņš pievēršas kaut kam tāpēc, ka jūt vajadzību kaut ko paveikt, jo šī ir vajadzība saredzēt, kam kaut kas pietrūkst, ir vajadzīgas darba rokas, bez kurām darbs nekustēsies uz priekšu. Brīvprātīgais *atrod* savas rokas un ķeras pie darba, neskatoties, “vai man tas būtu jādara”, “varbūt ka to vajadzētu darīt kādai iestādei, valdības ministrijai, nu kādam, kas ir pie varas”, un “kāda man gar to daļa”. Tā daudzi domā.

Protams, ideālā valstī, kur par visu būtu gādāts, kur par visu atbildētu tam profesionāli un atalgoti darbinieki, būtu citādi. Bet, diemžēl, mēs nedzīvojam ideālā pasaulē – skaidri redzam, ka vajadzību ir daudz. Ja mēs gaidīsim, ka tās tiks atrisinātas *no augšas*, caur likumdošanu, izpildvaru, birokrātiju, tad tas var prasīt gadus un varbūt nenotikt nemaz, tādēļ ka būs arī citas prioritātes.

Brīvprātīgs darbs dod iespēju piedalīties pasaules veidošanā un pārveidošanā. Un man šķiet, ka tas ir tas, kas mudina brīvprātīgos darbiniekus un sniedz viņiem atalgojumu.

Sabiedrībā ir pieņemts pretstatīt savtīgumu un altruismu kā divus atšķirīgus ekstrēmumus un nesavienojamus modeļus. Mēs bieži turam, no vienas puses, savus līdzcilvēkus aizdomās par savtīgumu: “viņi pasaulē neko citu nedara, izņemot savtīgās interesēs”. Un ja viņi kaut ko dara, tad mēs raugāmies uz viņiem ar aizdomām – “nez, kāpēc viņš to dara”, “*kas viņam aiz ādas*”, “kāds viņam no tā labums”. No otras puses, darīt kaut ko brīvprātīgi ir tik liels upuris, ka mums jāguļas uz labdarības altāra kā upurjēram, sev kaut ko atņemot, darot sev pāri, izņemot ja nu mēs jūtam sūtību kļūt par kādu svēto. Normālam cilvēkam tas nav pievilcīgs modelis.

Es vēlos piedāvāt modeli, kas ir šiem abiem ekstrēmiem pa vidu, - cilvēks iesaistās labdarībā tāpēc, ka viņš jūt sirdī un saprot ar prātu, ka ir vajadzīgs palīdzēt savam līdzcilvēkam, savai sabiedrībai, nedara to kā upurjērs vai svētais, cietējs vai sev pāri darītājs. Gluži otrādi, - viņš dara to ar prieku, ar vīziju, kas tas ir sasniedzams mērķis, ar gandarījumu, ka ar katru darba stundu, dienu, nedēļu, mēnesi, gadu mēs virzāmies tuvāk mērķim, darām svētīgu darbu, un aiz mums paliek kaut kas sabiedrībai noderīgs. Un

netiešā veidā tas nāk pie mums atpakaļ. Dots devējam atdodas caur vispārējo sabiedrības kvalitāti, kas atsauksies uz bērniem un bērnu bērniem. Tas netiek atalgots tiešā veidā kā ar aploksnīti jeb savas noteiktās darba stundas piepildīšanu.

Brīvi uzņemtam pienākumam ir pavisam cita kvalitāte – tā darba alga ir prieks. Ja nav prieka par šo darbu, tad diez vai ir vērts kļūt par brīvprātīgo. Man kā prezidentei ir vislielākais prieks šajā dienā apsveikt visus tos, kas šādu brīvprātības darbu veic, un arī visus tos, kas esat šeit izraudzīti. Tāpat sveicu jūsu darba kolēģus un līdzgaitniekus, arī ģimenes, kas piecieš, ka atraujat laiku būt kopā ar viņiem – arī viņiem mans paldies. Paldies Jums visiem un lai Jums labas sekmes, lai labi klājas!